

Yttrande
2026-06-01

S, V, MP och C

Nr 11

Yttrande angående – Motion av Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav

Yttrandet

Stora Tullhuset vid Packhuskajen är en kulturhistoriskt värdefull byggnad med stor betydelse för Göteborgs historia och identitet. Det finns ett stort värde i området även framöver är en självklar plats att besöka och innehåller verksamheter som från kultur- och besökslivet. Staden har nyligen tillfört medel till stiftelsen Maritiman för att värna detta unika besökscentrum vid kajkanten. På andra sidan älven etableras nöjesområdet Vassen. Längre bort, längs den södra älvstranden, planeras för ett nytt besöks- och upplevelsecentrum för Ostindiefararen. Dessa kultur- och nöjesinslag är en viktig del i att tillgängliggöra älvstranden för göteborgarna.

Higab genomför för närvarande en förstudie av Stora Tullhusets framtida användning, vilken beräknas vara färdig under kvartal 4 2026. Förstudien syftar till att analysera fastighetens långsiktiga utvecklingsmöjligheter utifrån byggnadens kulturhistoriska värden, tekniska förutsättningar och ekonomisk hållbarhet. I arbetet ingår att pröva olika möjliga användningar för fastigheten, exempelvis kulturella och lokalhistoriska inslag – där det så kallade Packhusinitiativet är ett intressant sådant.

Vi ser positivt på ambitionen att lyfta stadens kulturhistoria och pröva nya former för samverkan. Samtidigt bedömer vi att förslaget i sin nuvarande form inte är genomförbart. Som remissvaren lyfter så finns det många utmaningar kopplat till exempelvis huvudmannaskap, ansvarsfördelning och finansiering. Vi vill låta Higab fortsätta sin förstudie om Stora Tullhusets framtida användning i stället för att påbörja en ny utredning om ett bristfälligt förslag. Mot denna bakgrund bedöms motionen vara besvarad.

Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2026-05-05
Ärendenummer SLK-2025-01206

Handläggare
Hedwig Andrén Gustafson
Telefon: 031-368 02 33
E-post: hedwig.andren@stadshuset.goteborg.se

Motion av Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav

Motionen

Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) föreslår att kommunfullmäktige ger Higab AB i uppdrag att utreda möjligheten att utveckla Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett göteborgskt kulturhistoriskt centrum genom att upplåta lokaler i GÖTEBORG NORDSTADEN 36:2 till lokala museiverksamheter.

I motionen beskrivs att efter Svenska Spel i februari 2024 stängde sitt kasino i det gamla Tullhuset på Packhuskajen har byggnaden stått tom. Stora Tullhuset uppfördes 1867 som tullhus och fungerade som sådant fram till början av 1970-talet. Higab AB som äger fastigheten GÖTEBORG NORDSTADEN 36:2 genomför tillsammans med en arkitektbyrå en förstudie om byggnadens framtid som beräknades vara klar i slutet av 2025. Utöver de cirka 6 000 kvadratmeter som stått tomma sedan kasinot stängde, hyr ett fåtal näringsidkare lokaler i huset. Higab AB har dessutom ett särskilt ägardirektiv från kommunfullmäktige om att vårda kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

Motionärerna menar att det nu finns ett gyllene tillfälle att använda Stora Tullhuset för kulturella ändamål när byggnaden står oanvänd. Flera lokala museer och kulturverksamheter saknar eller är i behov av nya lokaler. Initiativ har tagits till att skapa ett gemensamt besökscenter i huset. Verksamheter som skulle kunna samlas här har alla en stark förankring i Göteborgs historia och som kan berätta olika delar av stadens utveckling från varv och industri till idrott, migration och kultur.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till Higab AB, kulturnämnden och Göteborg & Co AB. Remissinstansernas beslut redovisas i nedanstående tabell. Remissyttrandena i sin helhet finns som bilagor till tjänsteutlåtandet.

Remissinstans	Beslut
Higab AB	Avstår från att ta ställning
Kulturnämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Yrkande S, V, MP och C

	Omröstning
Göteborg & Co AB	Tillstyrker Översänder bolagets tjänsteutlåtande som sitt eget yttrande.

Remissinstansernas yttranden

Higab AB konstaterar att motionens förslag i första hand rör verksamhetsinnehåll och organisering, vilket ligger utanför bolagets uppdrag och kompetens som fastighetsägare. Avsaknaden av en tydligt utpekad huvudman, oklar ansvarsfördelning samt brist på besked om hur hyror och övriga kostnader ska finansieras innebär att avgörande förutsättningar saknas för att pröva förslaget i sak.

Kulturnämnden ser generellt positivt på satsningar som lyfter fram stadens kulturhistoria. Samtidigt ser nämnden ekonomiska risker med förslaget och är tydlig med att stöd eller resurser till förslaget inte finns inom befintlig verksamhetsram. Göteborgs Stad har redan i dag utmaningar med långsiktig finansiering av de museiverksamheter som staden själv förestår. De långsiktiga ekonomiska konsekvenserna av att upplåta lokaler till en rad mer eller mindre ideella museiverksamheter måste utredas noggrant.

Göteborg & Co ställer sig positivt till motionens intentioner och bistår gärna Higab AB med inspel i ett kommande utredningsarbete. Platser med en stark identitet, kultur och tillgång till attraktiva maritima miljöer är viktiga för att Göteborg ska förbli konkurrenskraftigt. Packhuskajen och Stora Tullhuset kan bli en plats där människor från olika bakgrunder kan mötas och det finns möjlighet till lärande i stadsmiljön. Detta kan bidra till stärkt social sammanhållning och en levande miljö som främjar en jämlik tillgång till stadens olika kulturarv.

Bedömning ur ekonomisk dimension

En eventuell utredning bör beakta att de verksamheter som nämns i motionen beviljas inte något kulturstöd från kulturnämnden i dag. Göteborgs maritima centrum är den verksamhet som senast erhållit kulturstöd men vars stöd har överförts till Göteborg & Co från och med 2025.

Utredningen behöver även beakta om förslaget skulle kunna innebära en stärkt turistnäring samt verksamheternas möjlighet att bära hyres- och driftskostnader.

Att samla upplevelser med ett inkluderande besökarperspektiv och modern teknik i Stora Tullhuset skulle kunna ge Göteborg ett nytt tillgängligt och attraktivt besöksmål. Ett populärt besöksmål skulle tillföra positiva värden och ett ökat besöksflöde året runt. Platser med en stark identitet, kultur och tillgång till attraktiva kulturella och maritima miljöer är viktiga för att Göteborg ska förbli en konkurrenskraftig besöksdestination.

Bedömning ur ekologisk dimension

Remissinstanserna har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Ett lokalhistoriskt nav kan bidra till ökad tillgänglighet till stadens kulturarv. Samtidigt kräver detta en långsiktigt hållbar organisations- och finansieringsmodell för att uppnå varaktig social nytta.

Sjöfart och hamnverksamhet är viktig för stadens identitet. Packhuskajen och Stora Tullhuset med dess kulturarv och miljö, attraherar människor och skapar minnen. Besöksmål kan vara en plats där människor från olika bakgrunder kan mötas och det finns möjlighet att ta hänsyn till barnperspektivet med rätt till lek och lärande i stadsmiljön. Ett ökat besöksflöde och en mer levande miljö bidrar till en ökad upplevd trygghet i området dygnet runt.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

1. Motionen
2. Higab AB:s handlingar 2026-03-11 § 6
3. Kulturnämnden handlingar 2026-03-23 § 60
4. Göteborg & Co AB:s handlingar 2026-04-23 § 51

Handling 2025 nr 239

Motion av Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav

Efter att Svenska Spel i februari 2024 stängde sitt kasino i det gamla Tullhuset på Packhuskajen har byggnaden stått tom. Stora Tullhuset uppfördes 1867 som tullhus och fungerade som sådant fram till början av 1970-talet. Med sitt enastående läge vid vattnet passerade tusentals emigranter här på väg till Amerika runt sekelskiftet 1900.

Higab, som äger fastigheten GÖTEBORG NORDSTADEN 36:2, genomför tillsammans med en arkitektbyrå en förstudie om byggnadens framtid, beräknad att vara klar i slutet av 2025. Utöver de cirka 6 000 kvadratmeter som stått tomma sedan kasinot stängde, hyr ett fåtal näringsidkare lokaler i huset. Fastigheten är en av Göteborgs mest framträdande byggnader och utgör ett unikt byggnads- och kulturarv för staden. Higab har dessutom ett särskilt ägardirektiv från kommunfullmäktige om att vårda kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

Det finns nu ett gyllene tillfälle att använda Stora Tullhuset för kulturella ändamål när byggnaden står oanvänd. Flera lokala museer och kulturverksamheter saknar eller är i behov av nya lokaler. Initiativ har tagits till att skapa ett gemensamt besökscenter i huset. Verksamheter som skulle kunna samlas här har alla stark förankring i Göteborgs historia och berätta olika delar av stadens utveckling – från varv och industri till idrott, migration och kultur. Radiomuseet bevarar Göteborgs teknikhistoria med över 10 000 föremål. Idrottsmuseet vårdar stadens och landets idrottsklenoder, bland annat Ingemar Johanssons världsmästarbälte. Maritiman är världens största flytande fartygsmuseum och har en unik samling av fartyg, båtar och pråmar med både militära och civila anknytningar. Emigranternas Hus, som sedan 2021 saknar lokal, kan berätta om de en miljon människor som reste från Göteborg till Amerika. Industrihistoriskt center vill påminna om tiden då stadens varv sysselsatte omkring 200 000 personer. Ett Humorns Hus kunde visa Göteborg som humorhuvudstad med sin unika ord- och vitslek, och Kvinnornas Hus skulle berätta om göteborgskvinnornas avgörande roll i kampen för jämlikhet och rösträtt. Tillsammans i Stora Tullhuset skulle dessa verksamheter skapa ett unikt kulturhistoriskt nav, stärka turismnäringen och ge göteborgarna möjlighet att med stolthet visa stadens identitet och historia.

Vi vill därför att staden utreder möjligheten att utveckla det Stora Tullhuset till ett kulturhistoriskt nav för Göteborgs unika historia och kulturarv. Det skulle kunna ske genom att upplåta plats åt nämnda och andra lokala museer i fastigheten GÖTEBORG NORDSTADEN 36:2.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Higab AB får i uppdrag att utreda möjligheten att utveckla Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett göteborgskt kulturhistoriskt centrum genom att upplåta lokaler i GÖTEBORG NORDSTADEN 36:2 till lokala museiverksamheter.

Martin Wannholt (D)

Lillemor Williamsson (D)

§ 6

Remiss SLK-2025-01206 Motion Stora Tullhuset - lokalhistoriskt nav

Vd föredrar ärendet i enlighet med utsänd handling.

Beslut

I styrelsen för Higab AB:

1. Styrelsen avstår att ta ställning

Handling

6. Remiss SLK-2025-01206 Motion Stora Tullhuset lokalhistoriskt nav
HIG-2025-00214

Dag för justering

2026-03-12

Vid protokollet

Sekreterare

Linnea Pousard

Ordförande

Johannes Olsson

Justerande

Kalle Bäck

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-03-02

Ärendenummer HIG-2025-00214

Handläggare

Johan Karlsson

Telefon: 031-368 53 28

E-post: johan.karlsson@higab.se

Remissvar motion - göra om Stora Tullhuset till lokalhistoriskt nav

Förslag till beslut

I styrelsen för Higab AB:

1. Styrelsen avstår att ta ställning

Sammanfattning

Higab AB ser positivt på engagemanget för Stora Tullhusets framtida användning och på ambitionen att synliggöra och tillgängliggöra Göteborgs kulturarv. Bolaget genomför samtidigt en pågående förstudie av fastighetens långsiktiga utveckling, med utgångspunkt i byggnadens kulturhistoriska värden, tekniska förutsättningar och ekonomisk hållbarhet. Förstudien beräknas vara färdig i slutet av 2026 och syftar till att skapa ett samlat och långsiktigt beslutsunderlag för fastigheten.

Higab AB konstaterar att motionens förslag i första hand rör verksamhetsinnehåll och organisering, vilket ligger utanför bolagets uppdrag och kompetens som fastighetsägare. Avsaknaden av en tydligt utpekad huvudman, oklar ansvarsfördelning samt brist på besked om hur hyror och övriga kostnader ska finansieras innebär att avgörande förutsättningar saknas för att pröva förslaget i sak. Higab AB har, trots kontakter med några av de i motionen nämnda aktörerna, inte fått klarhet i dessa frågor.

Mot denna bakgrund kan motionens förslag inte bedömas fristående eller i nuläget. Higab AB tar därför inte ställning till motionens förslag, utan konstaterar att ett eventuellt genomförande förutsätter att staden först klargör huvudmannaskap, ansvar och långsiktig finansiering av de föreslagna verksamheterna.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Avsaknaden av besked om huvudman och finansiering innebär att de ekonomiska konsekvenserna för såväl Higab som kommunen inte kan överblickas. Detta försvårar ett ställningstagande

Bedömning ur ekologisk dimension

Motionen bedöms inte medföra några direkta ekologiska konsekvenser utöver vad som normalt följer av användning och anpassning av befintlig byggnad.

Bedömning ur social dimension

Ett lokalhistoriskt nav kan i teorin bidra till ökad tillgänglighet till stadens kulturarv. Samtidigt kräver detta en långsiktigt hållbar organisations- och finansieringsmodell för att uppnå varaktig social nytta

Samverkan

Ingen samverkan med fackliga parter har skett.

Bilagor

1. Motion om att göra Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav
SLK-2025-01206

Ärendet

Utreda möjligheten att utveckla det Stora Tullhuset till ett kulturhistoriskt nav för Göteborgs unika historia och kulturarv.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Motionen föreslår att Stora Tullhuset vid Packhuskajen utvecklas till ett lokalhistoriskt nav genom att upplåta lokaler till flera musei- och kulturhistoriska verksamheter. Förslaget motiveras av byggnadens kulturhistoriska värde, dess centrala läge samt ett identifierat behov av lokaler för olika aktörer inom stadens kulturarv enligt motion 'H 2025 nr 239'.

Higab AB äger fastigheten och har enligt ägardirektiv i uppdrag att långsiktigt förvalta och utveckla kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Bolaget bedriver dock inte, och har inte i uppdrag att bedriva, musei- eller kulturverksamhet.

Huvudmannaskap och ansvar

Motionen beskriver ett scenario där ett flertal fristående verksamheter samlokaliseras i fastigheten. Det framgår dock inte vem som ska vara huvudman för helheten, vem som ansvarar för samordning, drift, publik verksamhet eller långsiktig utveckling av ett eventuellt lokalhistoriskt nav.

Higab AB konstaterar att bolaget saknar såväl kompetens som uppdrag att ta ett sådant huvudmannaskap. Utan en tydligt utpekad ansvarig aktör är det inte möjligt att bedöma vare sig genomförbarhet eller konsekvenser för fastigheten.

Ekonomiska förutsättningar

En central förutsättning för Higabs medverkan är klarhet i finansieringen av lokalhyror och kringkostnader. Motionen berör inte hur hyresnivåer ska hanteras, om verksamheterna förutsätts bära marknadsmässig hyra eller om kommunen avser att subventionera lokalerna genom nämnd eller bolag.

Higab har haft dialog med några av de i motionen nämnda aktörerna, men dessa kontakter har inte gett klarhet i hur finansieringen av hyran är tänkt att ske eller vem som ytterst bär det ekonomiska ansvaret.

Pågående arbete

Higab AB genomför för närvarande en förstudie av Stora Tullhusets framtida användning, vilken beräknas vara färdig under Q4 2026. Förstudien syftar till att analysera fastighetens långsiktiga utvecklingsmöjligheter utifrån byggnadens kulturhistoriska värden, tekniska förutsättningar och ekonomisk hållbarhet. Motionens förslag kan i detta sammanhang utgöra ett av flera inspel, men kan inte bedömas isolerat.

Bolagets bedömning

Higab AB ser positivt på engagemang för Stora Tullhusets framtid och dess roll i stadens kulturarv. Samtidigt konstaterar bolaget att motionen i sin nuvarande form saknar avgörande förutsättningar rörande huvudmannaskap, ansvar och finansiering. Mot denna bakgrund tar Higab AB i nuläget inte ställning till motionens förslag.

Handläggarens namn

Johan Karlsson

Befattning

Marknadschef

Chefens namn

Per-Henrik Hartmann

Befattning

Vd

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2026-03-23

§ 60, Ärendenummer KULT-2025-01211

Motion av Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav

Beslut

1. Kulturnämnden avstyrker motion av Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav.
2. Kulturnämnden översänder tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen.

Justering

Den 26 mars 2026.

Handlingar

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 2 mars 2026, med följande handlingar bilagda:

1. Motion av Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav

Yrkande från S, V, MP och C daterat den 18 mars 2026, protokollsbilaga 5.

Yrkanden

Förste vice ordförande Grith Fjeldmose (V) yrkar bifall till yrkande från S, V, MP och C att avstyrka motionen. Andre vice ordförande Ewa Jablonska (L) yrkar avslag.

Andre vice ordförande Ewa Jablonska (L) yrkar med instämmande av Anneli Rhedin (M) och Rasmus Ragnarsson (SD) bifall till förvaltningens förslag att inte ta ställning till motionen. Förste vice ordförande Grith Fjeldmose (V) yrkar avslag.

Propositionsordning

Ordförande Pär Johansson (S) ställer proposition på yrkandena och finner att nämnden bifaller yrkandet att avstyrka motionen och avslår yrkandet att inte ta ställning till motionen. Votering begärs.

Nämnden godkänner följande voteringsordning:

Ja-röst för att bifalla yrkande från S, V, MP och C att avstyrka motionen.

Nej-röst för att bifalla förvaltningens tjänsteutlåtande att inte ta ställning till motionen.

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2026-03-23

Omröstning

Mariya Voyvodova (S), Karl Johan Nordensten (MP), Anders Fischer (V), Daniel Falkemo (C), förste vice ordförande Grith Fjeldmose (V) och ordförande Pär Johansson (S) röstar ja.

Anneli Rhedin (M), Mariana Lundaby (KD), Iréne Sjöberg Lundin (D), Rasmus Ragnarsson (SD) och andre vice ordförande Ewa Jablonska (L) röstar nej.

Med sex röster ja och fem röster nej bifaller nämnden yrkande från S, V, MP och C att avstyrka motionen.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Yrkande

S, V, MP, C

2026-03-18

Ärendenummer KULT-2025-01211

Yrkande angående – Motion av Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav

Förslag till beslut

I kulturnämnden

1. Kulturnämnden avstyrker motion av Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav.
2. Kulturnämnden översänder tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen.

Yrkandet

Vi ser positivt på ambitionen att lyfta stadens kulturhistoria och pröva nya former för samverkan. Samtidigt bedömer vi att förslaget i sin nuvarande form inte är genomförbart.

Förslaget innebär en otydlig och brokig sammansättning av verksamheter, där både större och mindre aktörer förväntas samverka utan tydlig huvudman eller ansvarsfördelning. Flera av de föreslagna verksamheterna saknar också förutsättningar att långsiktigt bära sina kostnader i en sådan struktur.

Vidare medför förslaget betydande ekonomiska risker för staden, samtidigt som det riskerar att skapa en ny form av stöd utanför gällande regelverk. Mot bakgrund av stadens redan stora investerings- och driftbehov inom befintliga museiverksamheter bedöms detta inte vara prioriterat.

Vi avstyrker därför motion av Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-03-02

Ärendenummer KULT-2025-01211

Handläggare

Klas Grinell

Telefon: 031-368 36 83

E-post: klas.grinell@kultur.goteborg.se

Yttrande över motion av Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav

Förslag till beslut

1. Kulturnämnden avstår från att yttra sig om motion av Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav, enligt de överväganden som framkommer i tjänsteutlåtandet.
2. Kulturnämnden översänder tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

I motion från Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) framhålls att "flera lokala museer och kulturverksamheter saknar eller är i behov av nya lokaler" och varför Higab bör utreda om Stora Tullhuset kan upplåts för att samla verksamheter som berättar om "olika delar av stadens utveckling – från varv och industri till idrott, migration och kultur."

Motionen vill ge Higab ett uppdrag men nämner inte kulturnämnden. De verksamheter som nämns i motionen beviljas inte något kulturstöd från kulturnämnden i dag. Göteborgs maritima centrum är den verksamhet som senast erhållit kulturstöd men vars stöd har överförts till Göteborg & Co från och med 2025.

Kulturförvaltningen ser generellt positivt på satsningar som lyfter fram stadens kulturhistoria. Samtidigt ser förvaltningen ekonomiska risker med initiativet och är tydlig med att stöd eller resurser till initiativet inte finns inom befintlig verksamhetsram. Göteborgs Stad har redan i dag utmaningar med långsiktig finansiering av de museiverksamheter som staden själv förestår. Flera av stadens museilokaler har stora utvecklingsbehov och är föremål för ny-, om- och tillbyggnader, vilket är investeringar som kommer att innebära ökade driftskostnader för staden att hantera.

De långsiktiga ekonomiska konsekvenserna av att upplåta lokaler till en rad mer eller mindre ideella museiverksamheter måste utredas ytterst noggrant. Utredningen måste ta ställning till dessa aktörers möjligheter att finansiera sina egna verksamheter i ett eventuellt nytt besökscentrum. Även motionsställarnas förhoppningar om en stärkt turistnäring behöver bedömas.

Kulturförvaltningen delar Higabs bild att "avsaknaden av en tydligt utpekad huvudman, oklar ansvarsfördelning samt brist på besked om hur hyror och övriga kostnader ska finansieras innebär att avgörande förutsättningar saknas för att pröva förslaget i sak."

Bedömning ur ekonomisk dimension

De långsiktiga ekonomiska konsekvenserna av att Higab skulle upplåta lokaler till en rad mer eller mindre ideella museiverksamheter måste utredas ytterst noggrant och framför allt ta ställning till dessa verksamheters möjligheter att bära sina egna kostnader i ett sådant nytt besökscentrum.

De verksamheter som nämns i motionen beviljas inte något kulturstöd från kulturnämnden i dag. Göteborgs maritima centrum är den verksamhet som senast erhållit kulturstöd men vars stöd har överförts till Göteborg & Co från och med 2025.

Om förslaget ska tolkas som att Higab bör upplåta lokaler utanför gängse hyresmodell, kan det tolkas som en ny form av kulturstöd utanför befintliga regler. Kulturstöden går till konstnärlig verksamhet och till kultur för barn och unga, inte till hyressubventioner. Därför kan en sådan riktning undergräva den bedömningsordning som gäller övriga aktörer i staden.

Även motionsställarnas förhoppningar om en stärkt turistnäring måste få en realistisk bedömning, framför allt vad gäller verksamheternas möjlighet att bära hyres- och driftskostnader. Som jämförelse kan anföras att 40 procent av Göteborgs museer och konsthalls över 700 000 besökare var turister. Tack vare de höga besökssiffrorna når Göteborgs museer och konsthall upp till en egenfinansieringsnivå på omkring 20 procent.

Kulturförvaltningen betonar de befintliga svårigheterna i att skapa en långsiktig finansiering av de museiverksamheter som staden själv förestår. Flera av stadens museilokaler är föremål för ny-, om- och tillbyggnad, vilket framåt innebär kraftigt ökade driftskostnader för staden att hantera.

Bedömning ur ekologisk dimension

Kulturförvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Kulturförvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

1. Motion av Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav

Expedieras till

Kommunstyrelsen

Beskrivning av ärendet

Motionen av Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) föreslår att Stora Tullhuset vid Packhuskajen, som stått tomt sedan kasinot stängde 2024, ska utvecklas till ett kulturhistoriskt nav. Byggnaden från 1867 har en stark historisk betydelse för Göteborg, bland annat som plats där emigranter reste till Amerika, och ägs av Higab som redan utreder dess framtid. Med cirka 6 000 kvadratmeter lediga ytor finns nu ett unikt tillfälle att använda huset för kulturella ändamål.

Förslaget innebär att lokala museer och kulturverksamheter – såsom Radiomuseet, Idrottsmuseet, Maritiman, Emigranternas Hus, Industrihistoriskt center samt nya initiativ som Humorns Hus och Kvinnornas Hus – samlas i byggnaden. Tillsammans skulle de skapa ett gemensamt besökscenter som stärker stadens identitet, bevarar dess historia och lockar turister. Kommunfullmäktige föreslås därför ge Higab i uppdrag att utreda möjligheten att upplåta lokaler i fastigheten GÖTEBORG NORDSTADEN 36:2 för detta ändamål.

Motionsställarna konstaterar att ”flera lokala museer och kulturverksamheter saknar eller är i behov av nya lokaler” och vill låta Higab utreda om stora Tullhuset kan upplåts för att samla verksamheter som berättar om ”olika delar av stadens utveckling – från varv och industri till idrott, migration och kultur.”

Motionen vill ge Higab ett uppdrag men nämner inte kulturnämnden. De verksamheter som nämns i motionen beviljas inte något kulturstöd från kulturnämnden i dag. Göteborgs maritima centrum är den verksamhet som senast har erhållit kulturstöd men vars stöd har överförts till Göteborg & Co från och med 2025.

Kulturförvaltningen ser generellt positivt på satsningar som lyfter fram stadens kulturhistoria. Samtidigt måste förvaltningen framhålla de ekonomiska riskerna med initiativet och vara tydliga med att stöd eller resurser till initiativet inte finns inom befintlig verksamhetsram. Göteborgs Stad har redan i dag utmaningar med långsiktig finansiering av de museiverksamheter som staden själv förestår. Flera av stadens museilokaler har stora utvecklingsbehov och är föremål för ny-, om- och tillbyggnader, vilket är investeringar som kommer att innebära ökade driftskostnader för staden att hantera.

De långsiktiga ekonomiska konsekvenserna av att ”upplåta” lokaler till en rad mer eller mindre ideella museiverksamheter måste utredas ytterst noggrant och ta ställning till dessa verksamheters möjligheter att finansiera sina egna verksamheter i ett sådant nytt besökscentrum. Även motionsställarnas förhoppningar om en starkt turistnäring måste få en realistisk bedömning.

De lagstadgade uppgifter i reglementet som är aktuella för bedömning i detta yttrande är:

Nämndens verksamhetsområde och uppgifter § 2

2. att genom museerna bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. Museerna ska aktivt förvalta sina samlingar för att nå verksamhetens mål, i enlighet med Museilagen,

4. i stadsplaneringen bidra med kulturvärden, kulturarvs- och kulturmiljökunskap i enlighet med Plan- och bygglagen och Kulturmiljölagen.

Därutöver ansvarar nämnden för:

4. att fastställa kriterier för bidragsgivning och beslut om stöd och stipendier till kulturell verksamhet och fria kulturutövare.

Enligt **Samverkan § 3** ska nämnden:

medverka i samhällsplaneringen tillsammans med andra nämnder, samhällsorgan, organisationer och fria kulturutövare för att främja stadens kulturliv. Nämnden har en konsultativ roll gällande inriktningen av kulturverksamheten i Göteborg.

Det ligger inte inom Kulturnämndens ansvar att stödja museiverksamhet med andra huvudmän. Det kommer löpande frågor till och stora förväntningar på kulturförvaltningens museiverksamhet att bidra och stödja liknande initiativ och här bedömer förvaltningen att en tidig tydlighet om kulturnämndens ansvar och mycket begränsade möjligheter att bidra behöver vara kända.

I kulturnämndens riktlinjer för kulturstöd till det fria kulturlivet anvisas att: ”Kulturstödet riktas till huvudsakligen publika verksamheter som bedöms vara av konstnärlig och kulturpolitisk betydelse”. Kulturstödet ska stödja ett kvalitativt konst- och kulturutbud, stödja mångfalden av konstnärliga och kulturella möten och mötesplatser, eller stärka och utveckla förutsättningarna för hållbara villkor och infrastruktur för det fria konst- och kulturlivet.

När det gäller ansvar för att bidra med kulturvärden, kulturarvs- och kulturmiljökunskap i stadsplaneringen, handläggs det ansvaret genom rådgivning och sakkunnigutlåtanden inom ramen för en formell stadsplaneringsprocess. Här ingår självklart hur Stora Tullhusets kulturmiljövärden bäst kan omhändertas och säkras.

När det gäller medverkan i samhällsplaneringen för att främja stadens kulturliv arbetar Kulturförvaltningen integrerat med de fem kulturvärdena i kulturprogrammet, i samverkan med andra berörda förvaltningar.

I det fall motionen bifalles i kommunfullmäktige, och Higab får i uppdrag att göra en fortsatt utredning om inhyrningar, kan kulturförvaltningen inom ramen för reglementet bidra med vägledning till kulturhistorisk information och kulturarvsperspektiv.

Förvaltningens bedömning

Kulturförvaltningens slutsats är att motionens förslag medför ekonomiska risker och behöver analyseras vidare. I detta bör även stadens pågående investeringar i ny- om och tillbyggnader beaktas, då de innebär kraftigt ökade driftskostnader för staden att hantera framåt. Förslaget faller inte helt inom förvaltningens främjandeuppdrag för att stärka stadens kulturliv eller för kulturmiljöenhetens arbete med bebyggelse i ett kulturmiljöperspektiv, vilka båda hanteras i andra processer. Därmed bör kulturnämnden avstå från att yttra sig.

Kulturförvaltningen kan inom ramen för reglementet ta en rådgivande roll gällande kulturhistoriska värden och kulturvärden, men inte en större rådgivande roll kring utvecklingen av externa museiverksamheter, i den mån motionen bifalles.

Om förslaget ska tolkas som att Higab bör upplåta lokaler utanför gängse hyresmodell, skulle detta utgöra en form av riktat kulturstöd, utanför gällande regler. Detta gör att befintliga regler kring kulturstöd skulle kringgå vilket riskerar att undergräva den bedömningsordning som gäller övriga aktörer i staden.

Anna Rosengren

Förvaltningsdirektör

Cajsa Lagerkvist

Avdelningschef Göteborgs museer och konsthall

§ 51

Yttrande över motion av Martin Wannholt och Lillemor Williamsson om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav

Ärendenummer GBGC-2026-00145

Ingrid Bexell Hulthén framhåller att det är viktigt att finansieringsfrågan och huvudmannaskap hos de olika intressenterna ingår i den fortsatta utredningen.

Beslut

1. Yttrande över motion av Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav godkänns.
2. Ärendet översänds till stadsledningskontoret.

Handlingar

Tjänsteutlåtande, ärendenummer GBGC-2026-00145, med bilagor:

- Bilaga 1: Motion av Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav.
- Bilaga 2: KISTONE Rapport; Ett nytt västsvenskt upplevelsecenter i Göteborg.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-04-16
GBGC-2026-00145

Handläggare

Åsa Borvén
Telefon: 0703-723089
E-post: asa.borven@goteborg.com

Yttrande över motion av Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav

I styrelsen för Göteborg & Co AB;

1. Yttrande över motion av Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav godkänns.
2. Ärendet översänds till stadsledningskontoret.

Sammanfattning

Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) har skrivit en motion om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav. Sista svarsdatum är 2026-04-30.

I motionen föreslås att staden ska utreda möjligheten att utveckla Stora Tullhuset till ett kulturhistoriskt nav för Göteborgs unika historia och kulturarv. Motionärerna menar att Stora Tullhuset skulle kunna bli ett gemensamt besökscenter med flera lokala museer och kulturverksamheter. Verksamheter med en stark förankring i Göteborgs historia, med allt från varv och industri till idrott, migration och kultur. Motionärerna ser att detta skulle stärka Göteborgs besöksnäring och göteborgarnas möjlighet att visa och ta del av stadens identitet och historia.

Under 2025 gav kommunstyrelsen Göteborg & Co i uppdrag att stötta Stiftelsen Göteborgs Maritima Centrum med utveckling av besöksmålet Maritiman. I beredningsarbetet samverkade bolaget på lokal, regional och nationell nivå med aktörer från stad, näringsliv, kultur, intresseorganisationer, föreningar samt besöksnäringen.

Mot bakgrund av det uppdraget delar Göteborg & Co motionärernas uppfattning om att Stora Tullhuset erbjuder möjligheter att utvecklas till ett nytt besöksmål för destinationen Göteborg.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att samla upplevelser med ett inkluderande besökarperspektiv och modern teknik i Stora Tullhuset skulle kunna ge Göteborg ett nytt tillgängligt och attraktivt besöksmål. Ett populärt besöksmål skulle tillföra positiva värden och ett ökat besöksflöde året runt. Platser med en stark identitet, kultur och tillgång till attraktiva kulturella och maritima miljöer är viktiga för att Göteborg ska förbli en konkurrenskraftig destination.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Sjöfart och hamnverksamhet är viktig för stadens identitet. Ett ökat besöksflöde och en mer levande miljö bidrar till en ökad upplevd trygghet i området dygnet runt. Packhuskajen och Stora Tullhuset med dess kulturarv och miljö, attraherar människor och skapar minnen, vilket är mentalt och emotionellt betydelsefullt. Besöksmål kan också vara en plats där människor från olika bakgrunder kan mötas och det finns möjlighet att ta hänsyn till barnperspektivet med rätt till lek och lärande i stadsmiljön.

Bilagor

1. Motion av Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav
2. KISTONE Rapport; Ett nytt västsvenskt upplevelsecenter i Göteborg

Beskrivning av ärendet

Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) har skrivit en motion om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav. Sista svarsdatum är 2026-04-30.

I motionen föreslås att staden ska utreda möjligheten att utveckla det Stora Tullhuset till ett kulturhistoriskt nav för Göteborgs unika historia och kulturarv. Motionärerna menar att Stora Tullhuset skulle kunna bli ett gemensamt besökscenter med flera lokala museer och kulturverksamheter. Verksamheter med en stark förankring i Göteborgs historia, med allt från varv och industri till idrott, migration och kultur. Motionärerna ser att detta skulle stärka Göteborgs besöksnäring och göteborgarnas möjlighet att visa stadens identitet och historia.

Under 2025 gav kommunstyrelsen Göteborg & Co i uppdrag att stötta Stiftelsen Göteborgs Maritima Centrum med utveckling av besöksmålet Maritiman. I beredningsarbetet samverkade bolaget med aktörer inom näringsliv, kultur, intresseorganisationer och föreningar samt besöksnäringen. Ett antal nyckelfrågor med behov av fortsatt arbete identifierades med koppling till Maritimans möjliga utveckling. En av dem var att Higab bör utreda och beskriva möjligheterna för att i Stora Tullhuset etablera en året runt-öppen inomhusverksamhet för Maritiman, som ett Maritimans hus. Detta för att ge Maritiman nya affärsmöjligheter i samverkan med andra aktörer, och ett stabilare intäktsskifte på helårsbasis.

Kunskap om Göteborgs unika arv inom industri- och varvshistoria finns idag hos ett antal engagerade intresseorganisationer och föreningar. I samband med Maritimanuppdraget träffade Göteborg & Co en rad aktörer som står bakom det så kallade Tullpackhus-initiativet. Initiativet kommer från Västsvenskt Industrihistoriskt Center, Varvshistoriska föreningen, Maritiman, Emigranternas hus, Göteborgskvinnor i rörelse/r samt initiativet om ett Humormuseum. Göteborg & Co involverade även fler perspektiv i dialoger och workshops och underlaget har sammanfattats i en rapport, se bilaga 1.

Aktörernas mål är ett gemensamt upplevelsecenter som fångar Göteborgs själ, dess unika arv, samtidigt som det kan aktivera besökare från när och fjärran att skapa framtidens historia på platsen.

Bolagets bedömning

Sjöfart, hamnverksamhet och närheten till vattnet är viktig för stadens identitet. Att samla samla upplevelser med ett inkluderande besökarperspektiv och modern teknik i Stora Tullhuset skulle kunna ge Göteborg ett nytt tillgängligt och attraktivt besöksmål. Ett populärt besöksmål skulle tillföra positiva värden genom att koppla ihop gångstråken med upplevelser och mötesplatser som stärker invånarnas och besökarnas tillgång till Göta Älv och binder samman de nya stråken. Ett ökat besöksflöde och en mer levande miljö bidrar till en ökad upplevd trygghet i området. Genom att koppla samman gångstråk och skapa nya målpunkter fylls platsen med liv under större delar av dygnet.

Platser med en stark identitet, kultur och tillgång till attraktiva maritima miljöer är viktiga för att Göteborg ska förbli konkurrenskraftigt. Packhuskajen och Stora Tullhuset kan bli en plats där människor från olika bakgrunder kan mötas och det finns möjlighet till lek och lärande i stadsmiljön. Detta kan bidra till stärkt social sammanhållning och en levande miljö som främjar en jämlik tillgång till stadens olika kulturarv.

För exempelvis Maritiman kan Stora Tullhuset möjliggöra en etablering av en inomhus-verksamhet. Lokalen skulle kunna erbjuda spännande upplevelser och nya utställningar. Det skulle möjliggöra ett nytt, året runt-öppet besöksmål. Stora Tullhusets storlek ger fina förutsättningar för många olika aktörer, innovativa samarbeten och nya affärsmöjligheter.

Bolaget bedömer att exempelvis intressenterna inom det befintliga Tullpackhusinitiativet med samlad kompetens och gemensamma mål skulle kunna vara ett värdefullt inspel i en utredning av Stora Tullhusets möjliga utveckling.

Göteborg & Co ställer sig positivt till motionens intentioner och bistår gärna Higab med inspel i ett kommande utredningsarbete.

Peter Grönberg, VD